

สมรรถนะวิจัยและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ : กรณีศึกษา นักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

ปิยวรรณ บุญเพ็ญ¹

ยุทธนา ไชยจุล²

ดุชนัน โยเหลา³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาความหมายของสมรรถนะวิจัยและการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ เพื่อค้นหาเงื่อนไขและปัจจัยที่ทำให้เกิดการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ ในมุมมองของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนักวิจัยที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ในช่วงปี 2556-2560 โดยเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัย พบว่า ความหมายของสมรรถนะวิจัย ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ในการทำวิจัย สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการทำวิจัย สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และสมรรถนะด้านพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวัง ความหมายของการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย เป้าหมายของการทำวิจัย ระยะเวลาในการทำงานวิจัย และการนำงานวิจัยไปใช้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จ มี 3 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ภาระงานและอุปสงค์ของงาน และปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร เงื่อนไขของการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จเกิดจากการผสมผสานที่ลงตัวเหมาะสมระหว่างทั้ง 3 ปัจจัย

คำสำคัญ: การทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ, สมรรถนะวิจัย, บุคลากรสายวิชาการ, มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่อยู่: 29/9 ลาดพร้าว 41 แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail: asiato@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่อยู่: 114 ซอยสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10110

E-mail: yuttanac@swu.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่อยู่: 114 ซอยสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10110

E-mail: dusadee@swu.ac.th

Research Competency and the Variables Affecting Successful Research: A Case Study of National Research Universities

Piyawan Boonpen¹

Yutthana Chaijookul²

Dussadee Yolao³

Abstract

This qualitative research aimed to find the meaning of research competency and successful research, the conditions and factors contributing to research competency of researchers at National Research Universities. The results showed that the meaning of research competency covered 4 elements. The meaning of successful research consisted of 3 elements. The conditions and factors contributing to the successful research were: personal factors, workload and job demand, and organizational environment. The best conditions are integration of the three aspects.

Key words: Successful research, research competency, academic staff, National Research Universities

¹Ph.D. Candidate, Doctor of Philosophy Program in Applied Behavioral Science Research (research base), Srinakharinwirot University
Address: 29/9 Ladprao 41 yak 6-4, Chankasem, Jatujak District, Bangkok 10900, Thailand

E-mail: asiatoto@gmail.com

²Assistant Professor Behavioral Science Research Institute Srinakharinwirot University

Address: 114 Sukhumvit 23, Wattana District, Bangkok 10110, Thailand

E-mail: yuttanac@swu.ac.th

³Associate Professor Behavioral Science Research Institute Srinakharinwirot University

Address: 114 Sukhumvit 23, Wattana District, Bangkok 10110, Thailand

E-mail: dusadee@swu.ac.th

บทนำ

แนวคิดสมรรถนะ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานที่ดีกว่ามาตรฐานปกติและมุ่งเน้นความสำเร็จที่เป็นเลิศ จึงทำให้แนวคิดนี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานขององค์กรต่างๆ อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้ที่มาของสมรรถนะนั้นเกิดจากการหลอมรวมกันระหว่างแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-Image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social Role) ที่แต่ละบุคคลสั่งสม รับรู้และแสดงออกแตกต่างกัน ซึ่งผลของการหลอมรวมข้างต้นเป็นผลผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมในการทำงานหรือสร้างผลงานที่ดีหรือเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ แตกต่างกันด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่มีสมรรถนะต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมในการทำงานในรูปแบบที่แตกต่างกันด้วย และแม้สมรรถนะเป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคล แต่สามารถสะท้อนและแสดงออกมาให้เห็นและสังเกตได้ในลักษณะของพฤติกรรมการทำงานที่จะนำมาสู่ผลงานและผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการได้ ทั้งนี้ในการกำหนดและสร้างสมรรถนะหลักขององค์กร (Organizational Competency) จะพัฒนาตัวแบบโดยเริ่มต้นจากการกำหนดกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ ค่านิยม วัฒนธรรมขององค์กร รวมถึงพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวังหรือที่ปรารถนา เพื่อที่สมรรถนะที่ออกแบบนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรได้โดยตรง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2558) จึงแสดงให้เห็นว่าสมรรถนะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ และตัวแปรระดับองค์กรหรือหน่วยงานในหลายลักษณะเช่นเดียวกัน (บุญเพ็ญ. 2561)

สำหรับองค์การการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย พบว่าหน้าที่และพันธกิจหลักสำคัญหนึ่ง

คือ การทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อใช้สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน ผลิตภัณฑ์และพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ จึงทำให้ภาระของการวิจัยถูกกำหนดเป็นมาตรฐานหลักของบุคลากรทางการศึกษา (National Research Council of Thailand. 2006) ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ จึงได้กำหนดกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ขึ้น และจัดทำโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ในแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 (แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2) เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยของไทยให้มีคุณภาพระดับโลกและกลายเป็นฐานในการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาในภูมิภาค โดยคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษา 15 แห่ง ที่มีศักยภาพและความสามารถเพียงพอที่สามารถผลิตงานวิจัยที่แข่งขันได้ในระดับชาติหรือสากลได้ โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือก 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 มหาวิทยาลัยต้องติดอันดับ 1 ใน 500 มหาวิทยาลัยโลก และ กลุ่ม 2 หากไม่อยู่ในเกณฑ์ข้อ 1 ต้องมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ 3 ข้อ ได้แก่ (1) มีผลงานวิจัยในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา อย่างน้อย 500 เรื่อง (2) จากงานวิจัย 500 เรื่อง ต้องมี 5 สาขาวิชาหลักที่มีความโดดเด่นเฉพาะด้านอย่างน้อย 2 ใน 5 สาขาวิชา และ (3) อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ต้องมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 40 ของคณาจารย์ทั้งหมด (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. มปป : ออนไลน์) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศผลการคัดเลือก เมื่อสิงหาคม 2552 โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์กลุ่มที่ 1 จำนวน

7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ มหาวิทยาลัยที่ผ่านเกณฑ์ในกลุ่มที่ 2 มี 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้รับคัดเลือกเป็น มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมหาวิทยาลัยทั้ง 9 แห่งนี้ จะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นระยะเวลา 3 ปี (ระหว่างปี 2554-2556) ภายใต้วงเงินประมาณ 9,000 ล้านบาท เพื่อเป็นทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและให้ความสำคัญกับการเพิ่มสมรรถนะการผลิตผลงานและบุคลากรวิจัยของกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยให้สูงขึ้น ทั้งนี้งานวิจัยที่ได้รับทุนในโครงการต้องดำเนินการ 2 ส่วน คือ 1) การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ ซึ่งต้องเป็นองค์ความรู้ที่ยอมรับในระดับโลก หรือ ระดับนานาชาติ 2) มุ่งเน้นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนา อุตสาหกรรม พัฒนาการเกษตร พัฒนาภาคบริการ ภาคสังคม การแพทย์และสาธารณสุข ฯลฯ (เปรมเกษม. 2552 : ออนไลน์)

ซึ่งจากเหตุผลข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่ถูกคัดเลือกเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยเป็นกลุ่มขององค์การที่ได้รับการยืนยันในระดับประเทศว่ามีศักยภาพสูงในด้านการผลิตงานวิจัยอันเป็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่สะท้อนออกมาให้เห็นชัดเจนว่ามีประสิทธิภาพสูงในด้านวิจัย และเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีความสามารถสูงทางด้านการวิจัย จึงเป็นกลุ่มองค์กรต้นแบบที่น่าสนใจว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานหรือทำงานในหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ ทำไมถึงมีศักยภาพสูงในการทำวิจัย สมรรถนะวิจัยหรือปัจจัยใดๆ ทั้งส่วนบุคคลที่ทำให้บุคคลเหล่านี้มีความสามารถในการทำงานวิจัยที่แตกต่างจากบุคลากรที่ทำงานในหน่วยงานอื่นๆ หรือมีปัจจัยด้านองค์การใดบ้างที่มาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีสมรรถนะวิจัยสูง หรือสามารถแสดง

สมรรถนะวิจัยออกมาได้อย่างเต็มที่ และเข้ามาเกี่ยวข้องในลักษณะอย่างไรบ้าง แม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการศึกษาและเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ หรือแม้แต่การมีงานเขียนและบทสัมภาษณ์จากนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จหรือได้รับรางวัลในหลายลักษณะ แต่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเชิงลึกถึงเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะกับกลุ่มนักวิจัยที่มีศักยภาพการวิจัยสูงหรือนักวิจัยที่ปฏิบัติงานในองค์การที่มีศักยภาพสูงในการวิจัยโดยเฉพาะ ซึ่งผลการศึกษานี้จะได้คำตอบเชิงลึกที่สามารถนำไปสู่การวิจัยและพัฒนาและสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยให้กับบุคลากรสายวิชาการได้โดยตรง และใช้เป็นแนวทางเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในประเทศไทยให้สามารถขับเคลื่อนทุกสถาบันก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่มีฐานจากการวิจัยและเป็นองค์การที่มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและเกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้บนฐานการวิจัยได้ตามเป้าหมายและความต้องการของสังคมและโลกได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อค้นหาความหมายของสมรรถนะวิจัยและการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จในมุมมองของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ
- 2) เพื่อค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จในมุมมองของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาสมรรถนะวิจัยและปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยประสบความสำเร็จ และค้นหาเงื่อนไขและกระบวนการที่ทำให้การทำวิจัยประสบความสำเร็จในบริบทของสังคมไทย

สนามวิจัย : สนามวิจัยที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผู้ให้ข้อมูลหลัก : บุคลากรสายวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ในช่วงปี 2556-2560 โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นบุคคลที่เคยมีผลงานวิจัยและผลงานวิจัยนั้นได้รับการตีพิมพ์ในระดับชาติหรือนานาชาติ เลือกด้วยวิธีเจาะจง โดยผู้วิจัยได้ลงภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์นักวิจัยที่ปฏิบัติงาน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นของสมรรถนะวิจัยที่นักวิจัยหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมี และคุณลักษณะหรือสมรรถนะใดที่แสดงถึงการเป็นนักวิจัยที่ดีและประสบความสำเร็จในการทำวิจัย ความรู้พื้นฐานและทักษะจำเป็นที่นักวิจัยต้องมี คุณลักษณะของตน สถานการณ์ การสนับสนุนทางสังคมของสถาบันต้นสังกัดที่มีต่อการทำงานวิจัย ภาระงานหรือความรับผิดชอบหลักของนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องทำภาระงานอื่นควบคู่ไปกับการวิจัยและแนวทางในการจัดสรรเวลาในการดำเนินการวิจัยให้ประสบความสำเร็จ รวมไปถึงภูมิหลังทางด้านครอบครัว โดยนักวิจัยจะสัมภาษณ์นักวิจัยจนพบประเด็นที่มีความคล้ายคลึงจนสามารถให้ความหมายของคำว่า การทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ สมรรถนะวิจัย และพบปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จในบริบทมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

เครื่องมือวิจัย/การรวบรวมข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์รายบุคคล โดยได้กำหนดกรอบการสัมภาษณ์อย่างกว้างตามกรอบของปัญหาการวิจัยและการศึกษาทฤษฎีสมรรถนะและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยได้ปรับลักษณะคำถามและลำดับคำถามตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยจะตั้งคำถามเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง และมีการขอบันทึกเสียงและจดบันทึกในขณะที่สัมภาษณ์ และหลังสัมภาษณ์จะนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบและความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่รวบรวมมา โดยผู้วิจัยจะทำการทำการตีความ ทั้งนี้ในส่วนของการตรวจสอบสรุปรายละเอียดการสัมภาษณ์และส่งกลับไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง หากข้อมูลไม่ตรงหรือมีความบิดเบือนจากคำตอบหรือความหมายของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการปรับแก้ไขข้อมูลทันที และจนกว่าผู้ให้ข้อมูลจะยืนยันว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน แล้วผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อย่างเป็นระบบต่อไป ซึ่งมีบุคลากรที่ยินดีให้ข้อมูลและตอบรับการสัมภาษณ์ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับ	ชื่อสมมติ	อายุ	จำนวนปี ทำงานใน ม.วิจัยแห่งชาติ	ตำแหน่งวิชาการ	กลุ่มสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ
1	นักวิจัยวิทย์-สุขภาพ1	32	5	อาจารย์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ
2	นักวิจัยวิทย์-สุขภาพ2	60	>20 ปี	ศาสตราจารย์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ
3	นักวิจัยวิทย์-เทคโนโลยี1	47	17 ปี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
4	นักวิจัยวิทย์-เทคโนโลยี2	39	12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
5	นักวิจัยวิทย์-เทคโนโลยี3	35	8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
6	นักวิจัยสังคม-มนุษย์1	44	12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
7	นักวิจัยสังคม-มนุษย์2	41	2	อาจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
8	นักวิจัยสังคม-มนุษย์3	37	6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
9	นักวิจัยสังคม-มนุษย์4	57	>20 ปี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
10	นักวิจัยสังคม-มนุษย์5	>60	>20 ปี	ศาสตราจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
11	นักวิจัยสังคม-มนุษย์6	>60	>20 ปี	ศาสตราจารย์	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

จากตารางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นบุคลากรสายวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติจำนวน 10 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลหลักมีอายุระหว่าง 32 – 65 ปี มีประสบการณ์และทำงานในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติอยู่ระหว่าง 2 ปี– มากกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการและดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ เป็นบุคลากรในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2 คน กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 3 คน และกลุ่มสาขา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 6 คน

ซึ่งผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอเสนอในหัวข้อลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาลำดับของวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายสมรรถนะวิจัยและการทำวิจัย

ให้ประสบความสำเร็จ

1.1 ความหมายของ “สมรรถนะวิจัย”

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิจัยได้ให้ความหมายของ “สมรรถนะวิจัย” ไว้ในลักษณะเดียวกัน แบ่งเป็นโดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 2 ความหมายของสมรรถนะวิจัยในมุมมองของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 11 คน

ความหมายจากนักวิจัย	ความถี่
ด้านความรู้	
มีความรู้ในสาขาของตนเองที่ทำวิจัยอย่างลึกซึ้ง	11
มีความรู้ในกระบวนการและระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง	11
มีความรู้ว่าช่องว่างของความรู้ในงานที่สนใจของตนเองอยู่ในระดับใด ขาดประเด็นใด	9
มีความรู้และเข้าใจในแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้อย่างถ่องแท้	7
มีความรู้ว่าจะนำกระบวนการวิจัย มาใช้ในการหาคำตอบของตนเองได้อย่างไร	6
ด้านความสามารถ	
ความสามารถในระเบียบวิธีที่กำลังจะทำ	11
ความสามารถด้านการประสานงานและติดต่อสื่อสาร	9
ความสามารถในการบริหารจัดการงานวิจัยตามเป้าหมาย	8
ความสามารถในการจัดสรรและบริหารเวลาให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด	8
ความสามารถสืบค้น และคัดเลือก ข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น	7
ด้านทักษะ	
ภาษาอังกฤษ ทั้งการอ่านและเขียน	11
ประสบการณ์ในการทำงานวิจัยรูปแบบต่างๆ	8
มีทักษะในการเรียนรู้และใช้ระเบียบวิธีวิจัยใหม่ๆ	5
ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	
เป็นนักคิด และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์	11
เป็นคนอดทน และไม่ย่อท้อ	11
เป็นคนที่มีความมุ่งมั่นเพียร	11
เป็นคนหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เสมอ	11
เป็นคนกระตือรือร้น และไม่หยุดนิ่ง	11
มีความรักในการทำวิจัยและชอบในสิ่งที่กำลังค้นคว้า	11
เป็นคนที่มีความขยันขันแข็ง	9
สามารถทำงานเป็นทีม	9
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	9
ด้านอื่นๆ องค์กรคาดหวัง	
มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่มี ทำวิจัยตามความต้องการขององค์กรได้	7

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า ในมุมมองของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติให้ความหมายของคำว่า **สมรรถนะวิจัย** ว่าหมายถึง

“คุณลักษณะส่วนบุคคล ที่สะสมในตัวเอง รวมไปถึงความสามารถหรือทักษะที่ตนได้ฝึกฝน และปฏิบัติมาอย่างเชี่ยวชาญ ซึ่งคุณลักษณะและความสามารถดังกล่าวนี้ ได้ช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถนำออกมาใช้เพื่อปฏิบัติงานวิจัยในสาขาของตนเองหรือที่ตนเองรับผิดชอบได้จนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนงานที่ตนตั้งไว้ ทั้งนี้ผลงานดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือสามารถเพิ่มพูนความรู้ในสาขาของตนและเกิดผลกระทบต่อสังคมได้อย่างแท้จริง”

โดยสามารถแบ่งสมรรถนะออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) สมรรถนะด้านความรู้ในการทำวิจัย (Knowledge) คือ ต้องมีความรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างลึกซึ้งว่าตนเองสร้างสรรค์ผลงานวิจัยบนพื้นฐานของกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีอะไร และเราจะมุ่งค้นพบอะไรที่แตกต่างไปจากเดิมที่มี และที่สำคัญเราต้องรู้ว่ามียุคความรู้ใดอีก ที่สาขาวิชาของเราต้องการและเราจะใช้กระบวนการวิจัยมาช่วยค้นหาคำตอบหรือผลลัพธ์ของการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อสาขาวิชาของเราได้อย่างไร ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องเกิดจากการที่เกาะติดประเด็นที่เราต้องการศึกษา หรือเรียกว่าต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาที่ค่อนข้างแน่น และเราจะสามารถต่อยอดความรู้ นั้นออกไปในลักษณะใด ดังนั้นในส่วนนี้เรื่องของ การเป็นนักคิด หรือการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการเป็นนักวิจัย เพราะต้องหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ให้กับสาขาวิชาของตนเองอยู่ตลอดเวลา

2) สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการทำวิจัย (Skill) คือ นอกจากสมรรถนะแรก ที่นักวิจัยในสาขานั้นๆ จะต้องมีเป็นพื้นฐาน ส่วน

สำคัญของการเป็นนักวิจัย คือต้องเข้าใจและมีความรู้ในเรื่องของ กระบวนการวิจัยที่ถูกต้อง นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีรวมไปถึงกระแสของระเบียบวิธีวิจัยที่เปลี่ยนแปลงไป การมีวิธีดำเนินการวิจัยใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ตอบหรือค้นหาคำตอบของงานวิจัยในรูปแบบใหม่ๆ ที่ค่อนข้างหลากหลาย และมีวิธีการที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้นักวิจัยต้องมีความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งความสามารถในด้านการวิจัยต่างๆ เหล่านี้ เริ่มต้นตั้งแต่การสืบค้นหาข้อมูลงานวิจัย การเขียนและกำหนดปัญหาการวิจัย การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การเลือกใช้สถิติ เพราะหากขั้นตอนใดๆ ในการทำงานวิจัย ผิดพลาดไปก็จะทำให้งานวิจัยของเรานั้นไม่น่าเชื่อถือและลดคุณค่าของผลงานของเราลง ทั้งนี้เรื่องของทักษะด้านภาษาหรือความสามารถในการสืบค้นและการคัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นในงานวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งบนโลกที่มีข้อมูลมากมาย (Big Data) ในปัจจุบัน

3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attribute) คือ คุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคล ที่ช่วยส่งเสริมและทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านั้น คือ ความอดทน ความมุ่งมั่น ซึ่งเกือบจะเป็นลักษณะพื้นฐานของการทำงานทั่วไป แต่การเป็นนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีความอดทน และความมุ่งมั่นต่อการดำเนินงานวิจัย การทำซ้ำแล้วซ้ำอีก การค้นหาแล้วค้นหาอีกโดยไม่ย่อท้อในสิ่งที่ตนเองอยากจะทำคำตอบ คือ คุณลักษณะเด่นที่นักวิจัยจะเกิดความสำเร็จได้ ทั้งนี้คุณลักษณะดังกล่าวขึ้นอยู่กับพื้นฐานของคำว่าสนใจ หรือค้นหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองชอบนั่นเอง ทั้งนี้คุณลักษณะสำคัญอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมีในการเป็นนักวิจัยที่ดี คือ ความสามารถในการประสานงานและการประสานสัมพันธ์กับบุคคล

อื่น เนื่องจากธรรมชาติของงานวิจัยจำเป็นต้องติดต่อและประสานงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลของงานวิจัย รวมไปถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีมกับผู้ร่วมทีมงาน ดังนั้นการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีทีมงานที่แข็งแกร่งจะทำให้สามารถทำงานวิจัยได้สำเร็จและเสร็จสิ้นตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป็นนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้แล้วเรื่องของความสามารถในการจัดสรรและบริหารเวลาเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักวิจัยที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากภาระงานไม่ได้มีเพียงเรื่องของการวิจัย แต่มีภาระงานด้านอื่นๆ เข้ามาอีกมากมาย รวมไปถึงเรื่องส่วนตัวความสามารถในการจัดสรรเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้

4) สมรรถนะด้านพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวัง (Behavior Desirable) คือ คุณลักษณะหรือความคาดหวังที่องค์กรอยากให้นักวิจัยเป็น กล่าวคือ เป้าหมายหรือสิ่งแวดล้อม

รอบตัวที่มาเป็นตัวกำหนดขอบเขตหรือทิศทางของการวิจัย เนื่องจากนักวิจัยไม่สามารถทำงานวิจัยบนพื้นฐานความอยากรู้หรือความสนใจของตนเองได้ จำเป็นต้องใช้เงินทุนหรืออุปกรณ์อื่นๆ เพื่อสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัย ดังนั้นลักษณะหรือรูปแบบของงานวิจัยที่นักวิจัยจะสามารถผลิตหรือศึกษาได้ จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของเป้าหมายของแหล่งทุน หรือสถาบันที่ตนเองสังกัดอยู่ นักวิจัยต้องมีความสามารถในการปรับใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชาของตนเองที่มีมาเพื่อศึกษาหรือตอบโจทย์และประเด็นปัญหาดังกล่าวตามที่ องค์กรของตนกำหนดหรือตั้งเป้าหมายไว้ให้ได้

1.2 ความหมายของ “การทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ”

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติให้ความหมายในลักษณะเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งกลุ่มเป็น 3 ด้าน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความหมายของการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ ของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 11 คน

ความหมายของนักวิจัย	ความถี่
ด้านเป้าหมายของการทำวิจัย	
สามารถทำวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้	11
ได้ทำงานวิจัยตามที่ตนเองสนใจ	11
ได้ทำวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบในงานที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมในสาขาของตน	11
ได้ทำวิจัยที่ทำหาความสามารถของตนเอง	7
ด้านระยะเวลาในการทำงานวิจัย	
สามารถทำงานเสร็จตามกำหนดเวลาที่ตนเองวางไว้	11
ทำได้ตรงตามแผนงานและเป้าหมาย	8
ด้านการนำงานวิจัยไปใช้	
สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ได้	11
สามารถเพิ่มพูนความรู้ในสาขาของตนเองได้	9
นำไปใช้ต่อในงานที่ตนเองรับผิดชอบได้	9
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	8
เกิดผลกระทบต่อสังคมได้	3

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปได้ว่าความหมายของ **การทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ** ของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ หมายถึง

“การที่ตนเองได้สามารถสร้างสรรค์หรือได้ทำงานวิจัยตามที่ตนเองสนใจ และสามารถผลิตผลงานหรือองค์ความรู้ ที่ตนสนใจออกมาได้ตามแผนที่ตั้งไว้ และงานวิจัยนั้นสามารถเกิดประโยชน์ในสาขาวิชาของตน และผลงานนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง”

2. เจาะใจและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ

2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พบว่าปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จสามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1) **ปัจจัยส่วนบุคคล** เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล ซึ่งนักวิจัยให้ข้อมูลของตัวแปรที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย

● **สมรรถนะวิจัย** ปัจจัยนี้เป็นสิ่งสำคัญและเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเริ่มต้นทำงานวิจัย โดยนักวิจัยต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำวิจัยนั้นๆ อย่างดี ซึ่งนักวิจัยจะไม่ทำงานวิจัยที่ตนเองไม่มีความรู้เพียงพอและไม่เชี่ยวชาญ

● **การรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำวิจัย** เป็นผลจากการสั่งสมประสบการณ์และบุคคลได้ประเมินตนเองแล้วว่าสามารถทำงานวิจัยในช่วงเวลาหนึ่งนั้นได้หรือไม่ ซึ่งจะพิจารณาควบคู่ไปกับภาระงานด้านอื่นๆ ที่ต้องปฏิบัติ ทั้งนี้หากสามารถทำงานวิจัยเรื่องหนึ่งได้สำเร็จแล้ว ก็จะทำให้เกิดความมั่นใจและอยากทำงานวิจัยเรื่องอื่นต่อไปอีก โดยจะเพิ่มความยากและความท้าทายมากขึ้น

● **แรงจูงใจในการทำวิจัย** เป็นอีกปัจจัยที่นักวิจัยพิจารณา ซึ่งแรงจูงใจมีหลายลักษณะ ได้แก่ แรงจูงใจด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน ที่มีทั้งภารกิจด้านการวิจัย การสอน และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา หรือแรงจูงใจด้านงานที่ปฏิบัติ ที่เมื่อได้ทำวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ พร้อมกับได้พัฒนาตนเองผ่านประสบการณ์ในการทำวิจัย จะทำให้รู้สึกว่าการมีความสุขที่ได้สนุกกับการทำงานวิจัย นอกจากนี้ผลงานดังกล่าวสามารถส่งเสริมงานในภาระงานอื่นๆ เช่น นำไปใช้ในงานสอนและบริการวิชาการ และช่วยให้สามารถก้าวไปถึงจุดสูงสุดของสายอาชีพของตนเอง ซึ่งนักวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มีเป้าหมายชัดเจนในด้านการวางแผนเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ และมองเห็นว่าเมื่อเข้ามาทำงานในตำแหน่งของการเป็นอาจารย์ จะต้องก้าวไปสู่ความก้าวหน้าสูงสุดของตำแหน่งงาน และมีความเห็นต่อตำแหน่งวิชาการว่าเป็นหลักฐานยืนยันความสามารถทางวิชาการของบุคคลที่ปฏิบัติงานหรือทำงานในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน นอกจากนี้แล้วยังมีแรงจูงใจอื่นๆ ที่ได้รับเพิ่มเติม เช่น ค่าตอบแทนในการทำวิจัยและการตีพิมพ์ผลงานที่เป็นแรงจูงใจอีกลักษณะหนึ่ง

2) **ปัจจัยด้านภาระงานและอุปสงค์ของงาน** เป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ซึ่งนักวิจัยให้ข้อมูลตัวแปรที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย

● **ภาระหน้าที่/ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน** ปัจจัยนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการทำงานวิจัย โดยนักวิจัยหลายท่านให้ข้อมูลว่า ก่อนที่จะเข้าร่วมปฏิบัติงานในหน่วยงาน ภาระงานวิจัยได้ถูกกำหนดให้เป็นภาระงานหลักที่หน่วยงานมอบหมายให้ปฏิบัติหรือเป็นข้อตกลงก่อนรับเข้าทำงาน จึงทำให้การ

ทำงานวิจัยเป็นหน้าที่หลักที่ไม่สามารถเลือกที่จะไม่ปฏิบัติได้ และเป็นข้อตกลงที่นักวิจัยรับทราบและยินดีรับตั้งแต่ก่อนเข้ามาทำงานในตำแหน่งนี้ นอกจากนี้ยังมีข้อปฏิบัติที่มีลักษณะเป็นข้อบังคับทางอ้อมเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผูกติดกับการขอตำแหน่งทางวิชาการภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวจำเป็นที่บุคคลต้องทำวิจัยและ/หรือมีผลงานตีพิมพ์เพื่อประกอบกับการประเมินผลงานในหน้าที่

● **การกำหนดสัดส่วนภาระงานที่เหมาะสม**
ปัจจัยส่วนนี้ พบว่าในมหาวิทยาลัยวิจัยได้พยายามสร้างข้อกำหนดและแบ่งสัดส่วนของภาระงานวิจัยให้มีความเหมาะสมกับภาระงานด้านอื่นๆ โดยได้กำหนดให้บุคลากรมีเวลาเพียงพอที่จะทำภาระงานด้านการวิจัยได้อย่างเต็มที่ โดยบางสถาบันมีนโยบายให้กับอาจารย์ใหม่ที่เพิ่งเข้ามาปฏิบัติงานหรือกลับจากการลาศึกษาต่อสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการวิจัยได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องมีภาระงานสอนและงานบริหารอื่นๆ ในช่วงเวลา 1 ปี หรือในบางหน่วยงานให้สามารถนับภาระงานด้านการวิจัยเป็นคะแนนและสามารถหักและลดภาระงานด้านอื่นๆ ได้

3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร
เป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคลในมิติระดับองค์การ ที่นักวิจัยได้ให้ข้อมูลของตัวแปรที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย

● **ทุนวิจัย/อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัย** ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยสำคัญ โดยให้เหตุผลว่าหากมีความต้องการทำงานวิจัยและมีความพร้อมในการทำวิจัย แต่หากหน่วยงานไม่มีทุนสนับสนุนให้ทำวิจัย ก็จะไม่สามารถทำงานวิจัยได้ ซึ่งในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติจะมีทุนวิจัยอย่างพอเพียงในระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัยและเงื่อนไขแต่ละประเภททุนที่หลากหลาย ทำให้นักวิจัยที่มีความพร้อมและประสงค์ที่จะทำวิจัยสามารถเริ่มทำวิจัยได้ทันที ทั้งนี้มีบางสถาบันที่ได้จัดสรรทุนวิจัยให้กับอาจารย์ใหม่ หรืออาจารย์ที่เพิ่งจบ

การศึกษาและ/หรือกลับเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงาน ได้รับทุนวิจัยคนละ 1 ทุน เพื่อให้ฝึกปฏิบัติทำวิจัย และหากประสงค์ที่จะทำวิจัยต่อเนื่องหลังโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้น ก็สามารถสมัครขอรับทุนได้ในทุนประเภทอื่นๆ นอกจากนี้แล้วด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานวิจัย ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมวิจัย โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากหากไม่มีห้องทดลองหรือวัสดุภัณฑ์ทางเคมีที่เพียงพอ ความไม่สะดวกของห้องปฏิบัติการในการทำวิจัยงานวิจัยเหล่านั้นก็อาจเกิดปัญหาได้

● **ขั้นตอนและระบบงานสำหรับการสนับสนุนวิจัย** เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัย โดยหากคณะหรือหน่วยงาน มีระบบงานที่สนับสนุนการวิจัยที่มีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก ชับซ้อน ให้ข้อมูลและบริการที่ดีในทุกขั้นตอนทั้งในระหว่างการขอทุนวิจัยหรือแม้แต่วะหว่างการดำเนินงานวิจัย ก็ทำให้นักวิจัยสะดวกที่จะทำงานวิจัย และมีความสุขในการทำงานวิจัย ซึ่งในทางตรงข้ามหากพบว่าขั้นตอนยุ่งยากและไม่มีการให้บริการที่สะดวก นักวิจัยก็ไม่อยากที่จะทำวิจัย เพราะไม่อยากเข้าสู่ระบบหรือกระบวนการที่ยุ่งยาก และจะไปทำงานในภารกิจด้านอื่นก่อน และมีข้อค้นพบว่านักวิจัยส่วนหนึ่งให้คำตอบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่อยากทำวิจัย และหลายครั้งที่ต้องการยุติการทำวิจัยเนื่องจากระบบการสนับสนุนวิจัยที่ไม่เอื้ออำนวยและไม่สะดวก นอกจากนี้การมีระบบสนับสนุนการทำวิจัยที่ครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นคลินิกทางด้านภาษาสำหรับให้คำปรึกษาด้านการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่เอื้อให้การทำงานวิจัยของนักวิจัยสะดวกมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนของการเผยแพร่งานวิจัย

● **ที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการดำเนินงานวิจัย** เป็นปัจจัยสนับสนุนส่วนหนึ่ง ที่ทำให้นักวิจัยมีความสุขกับการทำงานวิจัย โดยการมีที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาทุกครั้งที่มีปัญหาในระหว่างการดำเนินการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักวิจัยไม่รู้สึกท้อแท้ และ

สามารถมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดบรรยากาศความเป็นวิชาการในหน่วยงานแล้ว ยังทำให้นักวิจัยมีความสุขและสนุกที่จะได้ทำงานวิจัยมากขึ้น

- **ผู้นำในหน่วยงาน** เป็นอีกปัจจัยสนับสนุนหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำ เพราะเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบาย ข้อปฏิบัติและข้อบังคับ สร้างบรรยากาศกระตุ้น รวมไปถึงการสร้างระบบจูงใจให้ทำวิจัย และหมายรวมถึงการสร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยและการเปิดเวทีให้นักวิจัยได้มีโอกาสไปเข้าร่วมทำวิจัยกับเอกชนหรือหน่วยงานอื่นๆ และเป็นผู้ที่แก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเป็นปัญหาติดขัดให้หมดไป จึงทำให้การวิจัยที่เกิดขึ้นในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นต้นแบบให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตามด้วย

- **ทีมงานร่วมทำวิจัย** เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการทำวิจัยในหน่วยงาน แต่ทั้งนี้นักวิจัยส่วนใหญ่มักจะร่วมทำงานวิจัยกับบุคคลที่เคยปฏิบัติงานร่วมกันมาก่อน หรือจะทำงานร่วมกับที่ปรึกษาที่ตนเองได้เคยขอคำปรึกษาเป็นการเริ่มต้นทำวิจัย และหากไม่มีผู้ที่มีความสนใจร่วมทำวิจัยด้วยกันในหน่วยงาน นักวิจัยจะใช้เครือข่ายส่วนตัวของตนเองทั้งจากเครือข่ายที่เคยศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของตนเองในขณะที่เรียน ทั้งที่เป็นเพื่อนและทำงานในสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือแม้แต่อาจารย์ที่เคยสอนตนเองมาร่วมทำวิจัย ซึ่งหากนักวิจัยไม่มีผู้ร่วมวิจัยหรือที่ปรึกษาร่วมทำวิจัย ก็อาจเป็นส่วนตัดสินใจข้อหนึ่งที่จะทำหรือไม่ทำวิจัย ทั้งนี้มีข้อค้นพบว่า หากนักวิจัยมีนักศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของตนเอง และมีหัวข้อที่สามารถเชื่อมโยงให้เกิดเป็นหัวข้อหรือทำวิจัยร่วมกันได้ นักวิจัยก็จะมีแนวโน้มที่จะทำวิจัยมากขึ้น เนื่องจากมีผู้ร่วมวิจัยมาช่วยทำวิจัย

2.2 เงื่อนไขและปัจจัยที่ทำให้เกิดการทำให้วิจัยได้ประสบความสำเร็จ

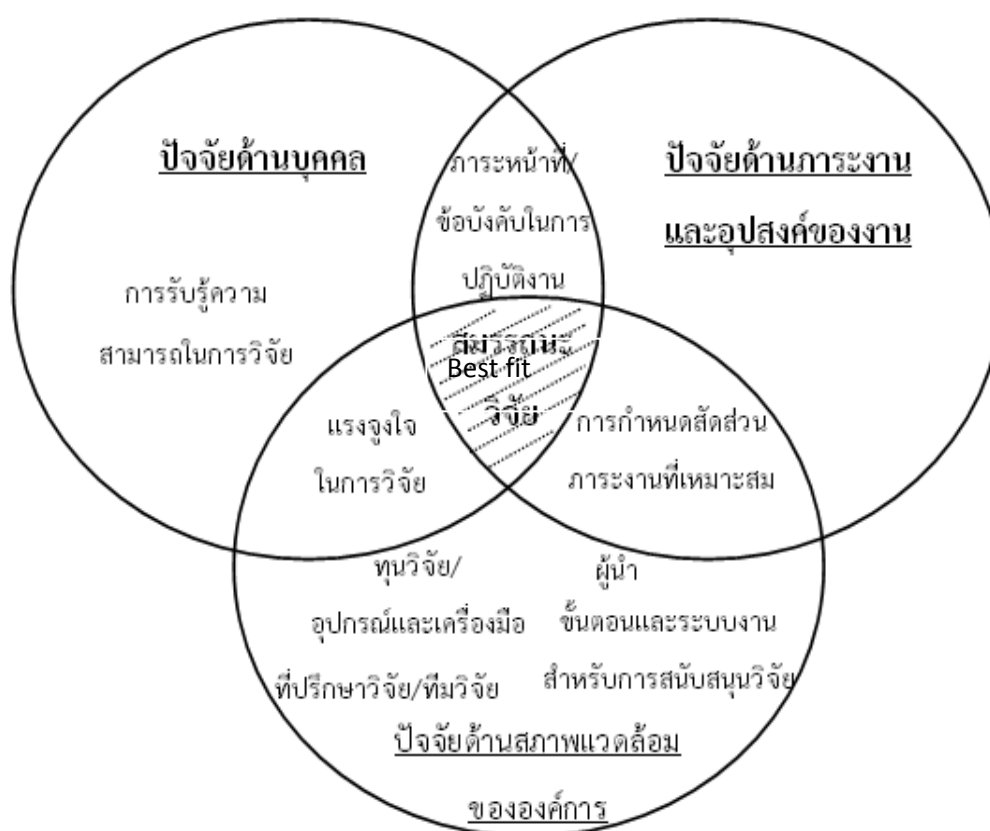
จากข้อค้นพบข้างต้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิจัย ยังพบว่าเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการทำให้วิจัยได้ประสบความสำเร็จนั้น มีรูปแบบของสัมพันธในลักษณะของการซ้อนทับกัน ระหว่างปัจจัย 3 ด้าน โดยมีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สมรรถนะวิจัย เป็นแกนกลางหลักที่มีความสำคัญที่สุด และมีส่วนประกอบของปัจจัยด้านอื่นๆ เป็นส่วนประกอบที่เสริมให้บุคคล สามารถแสดงพฤติกรรมการทำงานในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งพฤติกรรมการทำงานที่ดีที่สุดหรือผลการปฏิบัติงานสูงสุดจะปรากฏขึ้น หากส่วนผสมจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน อยู่ในจุดที่ลงตัวพอดี (Best fit) และหากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือด้านใดด้านหนึ่งไป ก็จะส่งผลต่อการทำงานวิจัยที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่ 1 หากบุคคลมีสมรรถนะวิจัยสูง องค์การมีการสนับสนุนทุนวิจัยอย่างเต็มที่ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำวิจัยอย่างเหมาะสม แต่บุคคลไม่สามารถบริหารจัดการงานในหน้าที่ให้มีเวลาเพียงพอต่อการทำวิจัย การทำวิจัยนั้นก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ กรณีที่ 2 หากองค์การมีการสนับสนุนทุนวิจัยอย่างเต็มที่ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำวิจัยอย่างเหมาะสม มีเวลาสำหรับปฏิบัติงานวิจัยอย่างเต็มที่และได้รับมอบหมายให้ทำวิจัยตามภาระงาน แต่หากขาดสมรรถนะวิจัยที่ดี การทำวิจัยนั้นก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ กรณีที่ 3 หากบุคคลมีสมรรถนะวิจัยสูง มีเวลาสำหรับปฏิบัติงานวิจัยอย่างเต็มที่และได้รับมอบหมายให้ทำวิจัยตามภาระงาน แต่องค์การไม่มีทุนสนับสนุนวิจัยและไม่มีอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับสนับสนุนการดำเนินการวิจัย การทำวิจัยนั้นก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ซึ่งจากตัวอย่างทั้ง 3 กรณี แสดงให้เห็นว่าหากหน่วยงานหรือองค์การใดสามารถพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะวิจัยสูง มีการสร้างแรงจูงใจในลักษณะต่างๆ ที่ทำให้ผู้วิจัยอยากทำวิจัย มีการกำหนดภาระงานวิจัยให้สอดคล้องกับภาระงานด้านอื่นๆ ได้เหมาะสมและมีการสนับสนุนจากองค์การ ทั้งในด้านของทุนวิจัย

เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการทำวิจัย การมีที่ปรึกษาและทีมในการทำงานวิจัย มีการสร้างระบบและขั้นตอนในการสนับสนุนที่เอื้ออำนวยให้เกิดงานวิจัยได้อย่างเหมาะสมลงตัวทั้ง 3 ด้าน ก็จะทำให้เกิดเงื่อนไขที่เหมาะสมที่จะทำให้บุคคลประสงค์ที่จะแสดงศักยภาพและความสามารถด้านการวิจัยของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ และทำให้เกิดผลการทำงานที่ดี หรือเกิดการทำงานวิจัยที่ประสบความสำเร็จได้

ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขระหว่างปัจจัยที่ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จ คือ ส่วนที่แรงงา (พื้นที่ทับซ้อนของวงกลม 3 วง) คือ จุดลงตัวที่เหมาะสม (best fit) ของการเกิดพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียด

ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 เงื่อนไขระหว่างปัจจัยที่ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จ

สรุปและอภิปรายผล

การทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จนั้น คือการที่บุคคลสามารถสร้างสรรค์หรือได้ทำงานวิจัยตามที่ตนเองสนใจ และสามารถผลิตผลงานหรือองค์ความรู้ ที่ตนสนใจออกมาได้ตามแผนที่ตั้งไว้ และงานวิจัยนั้นสามารถเกิดประโยชน์ในสาขาวิชาของตน ซึ่งการที่จะเป็นนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จในการทำงานวิจัยได้นั้น จำเป็นต้องมีสมรรถนะวิจัยในระดับสูงเป็นพื้นฐาน ซึ่งต้องประกอบด้วยสมรรถนะรายย่อยหลายด้านและหลอมรวมภายในตัวคนเดียว ซึ่งสมรรถนะวิจัยหลักที่นักวิจัยที่จะประสบความสำเร็จในการทำวิจัยได้ ควรมี ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านความรู้ในการทำวิจัย(Knowledge) 2) สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการทำวิจัย (Skill) 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attribute) และ 4) สมรรถนะด้านพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวัง (Behavior Desirable)

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จนั้น สำหรับปัจจัยด้านบุคคลนั้น ควรจะเป็นนักวิจัยที่ทราบหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานของตนเองเป็นอย่างดี และต้องมีความผูกพันต่อเป้าหมายและความผูกพันต่อภาระงานหรือบทบาทของการเป็นนักวิจัยของตนเอง การเป็นนักวิจัยที่ประสบความสำเร็จในการวิจัยจะต้องมีความรู้สึกรักและชอบในการทำงานวิจัย และต้องรู้สึกสนุกกับการได้ค้นคว้าและหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของนักวิจัยหลายท่าน ได้แก่ อังควินวิทย และ ของขวัญ; 2557; กรมพัฒนาที่ดิน. 2556; วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. 2559) การทำงานวิจัยด้วยความสุขความชอบและความรักจะทำให้ผลงานวิจัยที่ออกมาสำเร็จไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (ศรีไพโรจน์, 2558; หอพิบูลย์สุข. มปป.;

TEDEd Lessons Worth Sharing. 2015 ; แก้วสมบุญ. 2552) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการเป็นนักวิจัยที่ดี ส่วนสถานการณ์แวดล้อมเป็นส่วนเสริมที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากการทำงานวิจัยจำเป็นต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัย อุปกรณ์หรือวัสดุต่างๆ ที่ช่วยในการทำให้งานวิจัยสามารถดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จตามกำหนดระยะเวลาและบรรลุได้ตามเป้าหมาย (วิทยาลัยพยาบาลเพชรบุรี, 2557; คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2559)เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัย อุปกรณ์หรือวัสดุต่างๆ ที่ช่วยในการทำให้งานวิจัยสามารถดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จตามกำหนดระยะเวลาและบรรลุได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้เรื่องของกรรมวิธีแบบอย่างที่ดีในการทำงานวิจัยเป็นแรงผลักดันที่จะส่งผลให้ตัวบุคคลอยากสร้างสรรค์ผลงานออกมาในลักษณะเดียวกัน การได้รับการสนับสนุนจากทั้งหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน จะทำให้การดำเนินการวิจัยสามารถดำเนินต่อไปภายใต้ความสุขใจในการทำงานวิจัย ทั้งนี้การมีสังคมด้านงานวิจัยมีส่วนสำคัญยิ่งต่อบทบาทการเป็นนักวิจัยเช่นกัน เนื่องจากการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มคนที่มีความสนใจในประเด็นเดียวกัน หรือมีประสบการณ์สูงกว่า จะทำให้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและกัน และสามารถให้ความช่วยเหลือกันและกันได้ ดังนั้นการมีพี่เลี้ยงให้ปรึกษาในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ในระหว่างการดำเนินการวิจัยเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยสามารถสำเร็จได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรหรือสถานการณ์แวดล้อมควรจัดให้มีเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักวิจัยอย่างครบถ้วน

สำหรับเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จนั้น พบว่าข้อค้นพบดังกล่าว มีความสอดคล้องและสามารถอธิบายได้สอดคล้องกับ ทฤษฎีผลลัพธ์ขององค์การ (Contingency Theory of Action and Job Performance (Boyatzis. 1982) ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งตัวบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ค่านิยม เจตคติ ปัจจัยองค์การ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมรวมไปถึงปัจจัยภาระงาน หน้าที่และบทบาทที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานที่ดีที่สุด และความสอดคล้องกันดีมากหรือความเหมาะสมที่สุด (best fit) จะทำให้เกิดผลการ

ปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (maximum performance) หากองค์ประกอบของการสนับสนุนทั้งสามเหลื่อมซ้อนทับกันพอดี

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นกรณีศึกษากับกลุ่มนักวิจัยที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์การที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเฉพาะ เพื่อค้นหารูปแบบโมเดลที่สามารถไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มนักวิจัยทั่วไป ดังนั้นควรนำผลการศึกษาที่ได้ไปทำการทดสอบและศึกษากับกลุ่มนักวิจัยทั่วไปเพื่อสามารถอธิบายพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นคำตอบในภาพรวมได้ต่อไป

Reference

- Angkawatawit, Danai; Kongkwan, Ronnachai; with successful research. (2014). **Research Focus** [Online], Available: <http://med.mahidol.ac.th/atrama/issue026/research-focus>.
- Boonpen, Piyawan. (2561). Causal Factors of Psychological Variables and Situational Factors Influencing on Research Competency of Academic Staff at Higher Education Institute in Thailand. *Kasem Bundit Journal*. 19 (Special Edition March 2018),89-105.
- Boyatzis R.E. (1982), **The Competent Manager: A Model for Effective Performance**, John Wiley & Sons, New York, NY.
- Department of Land Development. (2556). **Taking lessons Lecture "Research Techniques for Success"** By Ms. Supa Booppakul, a specialist in soil degradation management. Department of Land Development. [Online]. Available: http://e-library.ldd.go.th/Web_KM/Download/Vijai.pdf. (May. 30, 2017).
- Faculty of Medical Technology Chiang Mai University. (2559). **Knowledge Management: KM .Problems, obstacles, guidelines, strategies, and strategies for success in obtaining funding for research from outside sources**. [Online], Available: <http://www.ams.cmu.ac.th/researchnew/web/images/article/.pdf>.
- Horpiboonsook, Suksan (n.d.). **Qualities of the researcher Lecture notes Department of Civil Engineering School of Engineering Suranaree University of Technology**. [Online], Available: [fat.surin.rmuti.ac.th/sub/qa/UserFiles/File/research%20\(1\).ppt](http://fat.surin.rmuti.ac.th/sub/qa/UserFiles/File/research%20(1).ppt).

- Kaewsomboon, Wanwisa .(2009). **How to make a successful thesis**: [Online], Available: [www2.tsu.ac.th/grad/report_/files/30102009 Academic article% 20 \(send me a letter\)](http://www2.tsu.ac.th/grad/report_/files/30102009%20Academic%20article%20(send%20me%20a%20letter).pdf)
- King Mongkut's University of Technology Thonburi. (n.d). [Online], Available; <http://nru.kmutt.ac.th/download/kmuttbook.pdf>.
- King Mongkut's College of Nursing Phetchaburi Province (2557). **Research Guide _2557** . [Online], Available: [http: //202.129.46.119/pckpb/public/post/70](http://202.129.46.119/pckpb/public/post/70).
- National Research Council of Thailand. (2006). **Code of Ethics Researchers Guidelines Ethics researcher**. Institute of East Asian Studies, Thammasat University (IEAS) [Online], Available:. http://www.asia.tu.ac.th/research/researcher_ethics.htm.
- Premkasem, Kamolwan. (2009). **National Research University**. [Online], Available: <https://www.gotoknow.org/posts/293212>
- Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (2558). "Competency Assessment". **The Development of Competency System for Human Resource Development**. [Online]. Available from : <http://competency.rmutp.ac.th>. (July, 13 2017).
- Research Fellowship (TRF). (2015). **Featured Researcher. New Researcher Assoc. Prof. Dr. Panadda Boonserm. Interview** [Online], Available: [http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=6307:2015-03-18-08-40-](http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=6307:2015-03-18-08-40-Researcherqualifications%20and%20ethics)
- Researcherqualifications and ethics**. (n.d.) [Online], Available: www.fishtech.mju.ac.th/e-learning/fb312/files/Zk3s1yFMon102835.doc.
- Sripairoj, Nipa. (2015). **Necessary Features for Researchers Introduction to Research**. [Online], Available:. <http://www.watpon.com/Elearning/res10.htm>.
- St. Louis College. (2016). **Tips for Successful Research Summary of Knowledge Management Conference "Tips for Successful Research" at the Library and Learning Center, 2nd Floor, St. Louis College. April. 28, 2016. 9.00-12.00 am**. [Online], Available: http://www.slc.ac.th/deactical.php?ID_Ne=71.
- TEDEd Lessons Worth Sharing. (2015). **8 traits of successful people-Richard St.John**. PowerPoint. [Online] Available: <http://ed.ted.com/lessons/richard-st-john-8-traits-of-successful-people>.